

ACC. N:R M. 15682:1-7.

Landskap: Småland Upptecknare: Carl Andersson, Kalsvik *lantbr.; född 1899 i Kalsvik*
Härad: Kinnared Berättare: från olika källor o. berättare.
Socken: Kalsvik Berättarens yrke:
Uppteckningsår: 1961 Född år i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lokal - och personhistoria. s. 1-7.

LUF 117

12/12-61

Skriv endast på denna sida.

Aug 117

I Kolosvik finns en stor sandås som går ut i ån den kallas länge udde, det berättas att en jättkevinna skulle sanda sitt golv, att hon bar sanden i en vante som var ett bit på så sanden som rit och bildade en sandred som blev en å. Där udden slutar är en fjungatal meter ut i sjön en liten holme som hettes kumling- en enligt sägen då vanten var sönd var där bitet i kummen som hon kastade i sjön och det blev kumlingen. Bitet i från åren på väg till Rörås som var en kvam och folk bar dit säden, stenen är en meter hög och är som en stor lagom att sätta en säck på, den kallas för vilostenen för alla som bar säcken till kvarnen stannade och vilade på den stenen med bårdlar.

19/12-61

120

En märklig källa är belägen i Kalushoga
 Kalusvick, där skulle alla byns bos djurka
 när bonde hade vitt bestämda klockerlag
 att släppa djuren, och då den rensades för
 nögra år sedan hittades en mängd gamm-
 -la mynt den har en gång varit en offer-
 källa. Så är där en källa i Kalushoga
 Sund, där har en gång varit en offerlund
 och där är en källa som nu delvis torrot
 men som har varit en offerkälla

Blund församlingen är en dommarring
 vid Ekenäset men är delvis förstörd, den
 ligger vid järnsuen.

En dommarring ligger en mil söder om
 Wävie i Länningelanda församling, men
 är nu inkopierad med vederstöv

En kilometer från Wävie mot Ingelstad
 är en dommarring vid Skir

3)

En stor backe ligger på Tormentorps
ägor i Kåhusvik men är delvis färdig
som kallas Kullbacken, där enligt sägen
holde kullen, vi var som barn rädda att
gå förbi.

En plats på Kullens ägor invigdes till
prestkyrkogård. Då presten insade bröddes det
att om de begrav en levande barnunge så
slappi de presten, De grävde en grav och då kom
där en liten byggsflikka, hon fick löfte om
en smörgås om hon gick ned i gropen, och
blev hon levande begravd, Det sådes att det
var ett ljus över den platsen.

Det är berättat av S. J. Nilsson ägare till gården
född 1878 död 1942

Då kyrkan i Kåhusvik byggdes år 1851 var det
meningen att den skulle byggas 2 kilometer
från den plats där den nu är byggd en plats

som heter Björnsberg,
Då kyrkan byggdes kom en bizzersta och bad
om något, då han blev nekad, spjällde hon åt
kyrkan som de byggde skulle falla i hop då
Lån var fullt med folk, för att 3 bönen vilas
på berg men ej den fjärde

Vägar som gick till kyrkan då folk bodde
obeläget var riktiga stigar slitna, Där är
en väg genom skogarna från en by som heter
Kolasyd, den stigen är och kallas även på
Kartan för kyrkavägen

Här var en man som var född 1868 hette August Johansson
han hade en svärförälder, han berättade att han
såg då en man begravdes som hette Dag en
stor svart hund som följde efter kistan till
graven och försvarade då kistan röntades, han sade
att det var den lilla själen, han hade edd i
gapet och dräglade hemst

Om bebbyggelsen förr var här bygd i sju
klungor, men efter skifte a 1800 ledet början
byggdes det längre mellan gårdarna, men år
1900 begärde en bonde Karl Larsson Laga
skifte så det blev i mer hela skiften
skiftet värade till 1922 och sju gårdar fick
flytta ut däribland den på berga, förut
var slätterängar i årskifte så det var ombytt
vart annat år, åkrarna var så spridda så
att en gård på 12 tunnland hade ägorna på
23 ställen, och skogen gemensamt för hela
byar, skiftessammanträden hölls alltid hos
den som hade begärt skiftet, betesmarker
gick i ärgängar, så den som hade
betet på var i sju år fick på fast-
landet året efter, Där är var i sju som
heter Gårskumar och Kalvö där fick svens-
-karna försvara sig mot danskarna

6

ACC. N:R M. 15682:6

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Det är en del murar från befästningarna
är, Halsoviks by blev av danskarna bränd
så när som en lada,

Grustog och linbatter fins än samfällt
som älderman har överseende

Vid Nykvarn i Halsovik var i början på
detta århundrade spökade det där de hörde
ett barns gråt, då gjordes det en grundlig
undersökning, då hittades där benrätter av
ett barnlik, då det kom i vigd jord slutade
spökesrierna, då ett barn är mördet börja
det att spöka vid olika milstolpar i livet
om det hade levat, då det är 7 år och skall
höje skolan och vid 15 lå det skall konfirmeras
och vid 21 då det är myndigt

Av de personer som lämnat ett varaktigt
minne i Halsovik var en hemväg Petter
Karlsson Björregård som drev igensom

7

en stor odling av Kärmark, genom hans
initiativ delades ut en stor utmark som
var värdelös till en följande rådesfält
på en cirka 60-70 pundland, han dog i
80 års ålder omkring 1915

En märklig prästman i detta pastorat
var en kommunist som hette Clarin, jät
han var berömd för sina drastiska uttryck
och riare, En gång yttrade han i en predika
att mina arbetsbröder är surra och
leda och skräpliga, men jag är i samma
ålder och lika pig, och här står jag och
predikar i 10 år till, och han stod där
också i 10 år sen var det slut

FOEKLIVS-
ARKIVET
LUND